

vire, kar pomeni nsl. obedire, dasi pravite: quod tamen germ. folgen esse videtur. Da le pravite „videtur“! Bogati, bogljiv, nevbogljiv itd. sklepam raji z Bog, po Bogu.

Božnica.

S. Božnica *ναός* templum. Božnica ili cerkov, pravite, kakor ubožnica t. j. hiša za uboge. Alojznica, mi je djala priprosta slovenska ženica, nam. Alojzjevišče, hiša za Alojznike.

Zemljepisje v ljudski šoli.

(Dalje.)

§. 5.

Stermina, stena, propad ali propast, brezno, predor, goltanec (Schlucht), prigoltje (Nebenschlucht), progoltje (Haupt-schlucht), korito, dol, dolina, dolināce.)*

J. Na gorah bi rad zmirom stanoval; čista sapa tukaj veje, človek prosteje diha, vse je nekako sveto, mirno in tiho, in nama pod nogami leži svet; okó pa gleda po hribih in dolinah, planinah in ravninah.

O. Po letu in za nekoliko časa bi bil ti že tukaj, a že po Malem šmarnu pridejo neprijetni, merzli in deževni dnevi, in po zimi pa pribežé še divje živali iz teh krajev v nižje hribe. Pa tudi po letu v hudem vremenu je tukaj strašno. Nevihta ni nad nami, ampak prav pri nas; silno germenje, ki od skal odmeva, je strašno in grozno človeku in živalim.

J. Tedaj tukaj ni tako prijetno, kakor sem si mislil; pojdiva hitro doli, da naju ne vjame hudo vreme!

O. Tako hitro še ne bo prišlo, vendar će hočeva pred nočjo domu priti, morava že navzdol odriniti. Visoko sva prišla, pa ravno tako nizko bova mogla stopati. Gledal boš danes silne stermine, globeli, visoke pečine in strašne prepade.

J. Kje pa je to? Pokažite mi!

O. Ravno tukaj pred nama zijá strašni prepad, tedaj ne enega koraka naprej, da ne padeš v neizmerno brezno, iz kterega bi javelne kedaj prišel. Glej tam le pod sedlom je gora

*) Te besede niso skovane; nabrane so iz zaklada ljudskega jezika, ki nam jih je dal in nasvetoval pravi izvedenec v tej reči. Vredn.

tako sterma, da ni mogoče naprej; navpična skala šterli na kviško, in zapira vsako stopinjo.

J. Pa kako bova prišla navzdol?

O. Pojdeva nekoliko časa za to steno, in potem prideva do predora, po katerem prideva v goltanec.

J. Tega pa že zopet ne razumem; povejte, kaj je to?

O. Le hodi za menoj; boš vse sam vidil! Gresta še nekoliko časa za robom, in prideta med skale. „Glej“, pravijo oče, „tukaj za skalami je prederto, in po tem predoru pojdeva navzdol“. Varno stopata navzdol. Čez nekoliko časa Janezek postoji, nazaj pogleda in pravi:

J. Glejte oče, že sva pustila za seboj strašno pečevje, in tukaj še le prav pregledam, kako sterme so skale, pa tudi dolina, kamor bova prišla, je kaj tesna, in hribi so tako blizo skupaj, kakor da bi hotli braniti izhod iz teh krajev.

O. Zato se pa taka ozka dolina imenuje goltanec, ker svet je tukaj zagoltnjen ali stisnjen. Ko prideta v dno, se veselo oddahneta, kajti iz dna se je še le prav vidilo sterma pečevje. Stopata urno naprej, zavijeta se okoli skalnate stene, kar se dolina razširja. Janezek se veseli, ker upal je, da bota že kmali v dolini. Oče pa začnejo dalje govoriti: „Sedaj prideva iz prigoltja v progoltje, in po tem koritu bova dolgo stopala, preden se nama dol razširi, hribi na obeh straneh pa nižé.

J. Jaz tukaj ne vidim koritov.

O. Kaj pa da, takih ne, iz katerih domá živino napajamo, ampak vsa ta dolga dolina, po kateri pojdeva, je ozka in na obeh straneh jo obrobujeta visoke gore, tedaj se ji to ime prilega. Povsod, kjer so višave, morajo tudi biti nižave, manj znatne so v ravnini; majhna nižava se imenuje dol; večja in daljša med gorami je pa dolina; v holmovitem kraji se pa versti holmec za holmcem in dolina za dolino, tedaj pa temu pravimo dolináče.

(Dalje prihodnjič.)

Učitelj praša svojega tovarša za svet.

Dragi moj soterpinec! Vertoglav človek vse napak vidi; kar je od spodej, deva na vgor, kar je pa zgorej, deva pod noge. — Ker se dan danes na svetu tudi tako godi, pa sklepam, da je svet vertoglav. Ljudjé, kateri so že pozabili 10 božjih